
Antopäivä: 10.10.2014	Voimaantulopäivä: 14.10.2014	Voimassa: toistaiseksi
--------------------------	---------------------------------	---------------------------

Säädösperusta:
Ilmailulaki(1194/2009) 45 §

Täytäntöönpantava EU-lainsäädäntö:

-

Muutostiedot:
Tällä Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä kumotaan ilmailumääräys PEL M2-70 (5.5.2009)

ULTRAKEVYTLENTÄJÄN LUPAKIRJA

SISÄLTÖ

1	YLEISTÄ	1
2	LUPAKIRJAN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET	2
3	LUPAKIRJAN HALTIJAN OIKEUDET JA RAJOITUKSET	4
4	LUPAKIRJAN VOIMASSAOLO.....	5
5	LUPAKIRJAN MYÖNTÄMISEKSI ESITETTÄVÄT ASIAKIRJAT	6
6	LUPAKIRJAN UUELLEEN KIRJOITTAMINEN JA UUSIMINEN	6
7	PEREHDYTTÄMIS- JA EROAVUUSKOULUTUS	6
8	LISÄOIKEUDET	6
9	SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET	8

1 YLEISTÄ

1.1 Soveltamisala

Tätä määräystä sovelletaan ultrakevytlentäjän lupakirjan hakijaan ja haltijaan.

1.2 Määritelmiä

Tässä määräyksessä tarkoitetaan:

EASA-LAPL MEDillä lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista kevyiden ilma-alusten lääketieteellistä kelpoisuustodistusta,

EASA-MEDillä lentomiehistöasetuksen vaatimusten mukaista lääketieteellistä kelpoisuustodistusta,

kertauskoululennolla lennonopettajan kanssa suoritettavaa lentoa, jossa kerrataan turvalliseen lennon suorittamiseen liittyviä menetelmiä lupakirjanhaltijan nykyinen osaamistaso huomioon ottaen,

lentomiestöasetuksella siviili-ilmailun lentomiestöä koskevien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen säätämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 nojalla 3 päivänä marraskuuta 2011 annettua komission asetusta (EU) N:o 1178/2011,

ultrakevyyellä lentokoneella (UL-lentokone) ilmailulain 6 § 1 momentin tarkoittamaa aerodynaamisesti ohjattavaa ultrakevyttä lentokonetta,

UL-lentäjällä ultrakevylentäjän lupakirjan haltijaa,

TMG-moottoripurjelentokoneella moottoripurjelentokonetta, jossa on kiinteästi asennettu moottori ja potkuri, joita ei voida vetää sisään; sen on lentokäsikirjansa mukaan voitava lähteä lentoon ja nousta omalla moottorivoimallaan,

vesilento-oikeudella oikeutta lentää kellukevarusteisella ultrakevyyellä lentokoneella lentoonläh- tö- ja laskeutumisalustasta riippumatta ja oikeutta lentää ultrakevyyellä vesi- tai amfibiolento- koneella vedestä.

2 LUPAKIRJAN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET

2.1 Ikä

Hakijan on oltava vähintään 17-vuotias.

2.2 Tiedot

2.2.1 Hakijalla on oltava Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän lentokoulutusluvan haltijan antama tietopuolinen koulutus. Hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hän on kokeissa osoittanut ultrakevylentäjältä vaadittavaa tiedon tasoa seuraavissa oppiaineissa:

- a) ilmailun säädökset
- b) UL-lentokonerakenteet ja moottori
- c) UL-lentokonemittarit
- d) aerodynamiikka
- e) ohjausoppi
- f) sääoppi
- g) lentosuunnistus
- h) UL-lentokoneen käyttö ja hoito, lento-ohjekirja
- i) ihmisen suorituskyky ja rajoitukset
- j) lentotoimintamenetelmät.

Edellä mainittujen oppiaineiden lisäksi hakijalla on oltava rajoitetun radiopuhelimen hoitajan kelpuus (PEL M2-92 tai PEL M2-93) tai sitä varten voimassa oleva koulutus (TRG M1-11).

2.2.2 Jos hakijalla on voimassaoleva purjelentäjän tai kuumailmapallolentäjän lupakirja, hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hän on kokeissa osoittanut UL-lentäjältä vaadittavaa tiedon tasoa oppiaineissa b)-h) ja j).

- 2.2.3 Jos hakijalla on voimassa oleva luokka- tai tyyppikelpuutus lentokoneita varten tai oikeus lentää TMG-moottoripurjelentokoneella, hakijalta ei vaadita kohdan 2.2.1 oppiaineiden a)–j) suorittamista.
- 2.2.4 Jos hakijalla on voimassa oleva tyyppikelpuutus helikoptereita varten tai autogyrolentäjän lupakirja, hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hän on kokeissa osoittanut UL-lentäjältä vaadittavaa tiedon tasoa oppiaineissa b), c), d), e) ja h).
- 2.2.5 Jos hakijalla on hyväksytysti suoritettu teoriakoulutus jotakin kohdissa 2.2.2–2.2.4 mainittua lupakirjaa varten, voidaan hänet vapauttaa teoriakoulutuksesta ja loppukokeista niiden oppiaineiden kohdalta kuin ko. lupakirjan haltijakin, mikäli aiemmin suoritettuun teoriakoulutukseen liittyvien loppukokeiden suorituspäivämäärät ovat enintään kaksi vuotta vanhoja.
- 2.2.6 Jos hakijalla on jokin vanhentunut kohdassa 2.2.2–2.2.4 mainittu lupakirja, on hakijalle järjestettävä tarvittaessa täydentävää teoriaopetusta niistä koulutusohjelmaan kuuluvista oppiaineista, joista voimassa oleva lupakirja oikeuttaisi antamaan vapautuksen ja oppilaan on suoritettava hyväksytysti kaikkien oppiaineiden loppukokeet.
- 2.3 Lentokoulutus ja –kokemus
- 2.3.1 Hakijalta vaaditaan Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän lentokoulutusluvan haltijan ultrakevytlentokurssin mukainen ultrakevytlentokoulutus. Hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hän on suorittanut UL-lentäjältä vaadittavalla suoritusastolla koulutusohjelman ja hänellä on seuraavissa kohdissa vaadittu lentokokemus:
- 2.3.2 Hakijalta, jolla ei ole aiempaa lentokokemusta vaaditaan:
- a) vähintään 25 lentotuntia UL-lentokoneella, joista vähintään 15 lentotuntia koululentoina ja vähintään viisi (5) lentotuntia yksinlentoina, ja
- b) edellä mainittuihin lentoihin on kuuluttava vähintään viisi (5) lentotuntia matkalentoina sisältäen vähintään 150 km:n pituisen matkalennon yksin, jonka aikana on suoritettava lasku pysähtymiseen saakka vähintään yhdelle lentopaikalle, joka ei ole sama kuin lähtölentopaikka.
- 2.3.3 Hakijalta, jolla on voimassa oleva purjelentäjän lupakirja, vaaditaan:
- a) Vähintään 35 lentotuntia purjelentokoneella ennen lentokoulutuksen aloittamista, ja
- b) vähintään kaksi (2) lentotuntia koululentoja UL-lentokoneella, joiden on sisällettävä tämän määräyksen kohdassa 7 tarkoitettu eroavuuskoulutus, ja
- c) vähintään viisi (5) lentotuntia matkalentoja, joihin kuuluu vähintään 150 km:n pituinen matkalento yksin, jonka aikana on suoritettava lasku pysähtymiseen saakka vähintään yhdelle lentopaikalle, joka ei ole sama kuin lähtölentopaikka.

Jos purjelentäjän lupakirjan haltijalla on vähintään 17 lentotuntia mutta alle 35 lentotuntia purjelentokoneella ennen lentokoulutuksen aloittamista, edellytetään purje- ja UL-lentokoneella lennetyksi kokonaislentotuntimääräksi lentokoulutuksen jälkeen 42 lentotuntia. Edellä mainittujen kohtien b) ja c) vaatimukset on täytyttävä.

- 2.3.4 Hakijalta, jolla on voimassaoleva tyyppikelpuutus helikoptereita varten tai autogyrolentäjän lupakirja vaaditaan vähintään 10 lentotuntia koululentoja UL-lentokoneella.
- 2.3.5 Hakijalta, jolla on voimassa oleva oikeus lentää TMG-moottoripurjelentokoneella tai voimassa oleva luokka- tai tyyppikelpuutus lentokoneita varten, vaaditaan vähintään kaksi tuntia koululentoja UL-lentokoneella.
- 2.3.6 Hakijalta, jolla on vanhentunut kohdissa 2.3.3–2.3.5 mainittu lupakirja, vaaditaan edellä mainittujen kohtien mukaisen koulutuksen lisäksi, lennonopettajan arviointikoululennon pohjalta koulutuspäällikön tai päälennonopettajan määrittelemä lisäkoulutus.

2.4 Taito

Hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hakija on lentokokeessa:

a) suorittanut UL-lentäjältä vaadittavalla suoritustasolla sekä normaalit että hätätilanteiden vaatimat ohjausliikkeet UL-lentokoneella, ja

b) osoittanut valmiutensa noudattaa ilmaliikennepalvelun toimintaohjeita ja menetelmiä. Hakijan on suoritettava koko lupakirjakurssi ja kaikki tietopuoliset kokeet hyväksytysti ja täytettävä kohdan 2.3 kokemusvaatimukset ennen lupakirjan myöntämiseksi lennettävää lentoa.

2.5 Lääketieteelliset vaatimukset

Hakijalla on oltava voimassa oleva EASA-LAPL MED tai EASA-MED, luokka 1 tai 2.

3 LUPAKIRJAN HALTIJAN OIKEUDET JA RAJOITUKSET

3.1 Oikeudet

3.1.1 UL-lentäjän lupakirjan haltija on oikeutettu toimimaan ilman korvausta UL-Lentokoneen päällikkönä seuraavasti:

- a) lentämään yksinlentoja ja
- b) kuljettamaan matkustajia edellyttäen, että

1. hänellä on vähintään 35 lentotuntia UL-lentokoneella, joista vähintään 15 tuntia yksinlentoina, ja
2. hän on suorittanut hyväksytysti tarkastuslennon matkustajan kuljetusoikeutta varten ja tarkastuslentäjä on tehnyt nimikirjoituksellaan ja lupakirjanumerollaan vahvistetun merkinnän matkustajankuljetusoikeudesta lupakirjan haltijan lentopäiväkirjaan ja antanut ilmausmääräyksen TRG M1-6 mukaisen tarkastuslentolausunnon.

3.1.2 Jos UL-lentäjän lupakirjan haltija on oikeutettu kuljettamaan matkustajia muulla ilma-alusluokalla, -tyypillä tai -ryhmällä, hän on oikeutettu kuljettamaan matkustajia myös UL-lentokoneella.

3.2 Rajoitukset

- 3.2.1 UL-lentäjän lupakirjan haltija, jolla on matkustajan kuljetusoikeus, saa kuljettaa matkustajaa vain jos hän on viimeksi kuluneiden 90 vuorokauden aikana lentänyt UL-lentokoneella, TMG-moottoripurjelentokoneella tai yksimoottorisella moottorilentokoneella ohjaavana ohjaajana:
- a) vähintään kolme (3) lentoonlähtöä ja laskua, tai
 - b) vähintään yhden (1) koululennon lennonopettajan kanssa.
- 3.2.2 Mikäli ohjaaja ei ole edeltävien 90 vuorokauden aikana lentänyt vesilentokoneella, on hänen ennen matkustajan kuljettamista lennettävä vesilentona
- a) vähintään kolme (3) lentoonlähtöä ja laskua tai
 - b) vähintään yksi (1) koululento lennonopettajan kanssa.

4 LUPAKIRJAN VOIMASSAOLO

4.1 Voimassaoloaika

Lupakirja on voimassa toistaiseksi. Lupakirjassa myönnettyjen oikeuksien käytettävyys riippuu sen mahdollisesti sisältämien kelpuutusten sekä lääketieteellisten kelpoisuustodistusten voimassaolosta. Tämän määräyksen voimaantullessa voimassaolevat luokan 4 kansalliset lääketieteelliset kelpoisuustodistukset kelpaavat niiden voimassaoloajan päättymiseen saakka lääketieteellisen kelpoisuuden osoittamiseen.

4.2 Viimeaikaisen kokemuksen vaatimukset

- 4.2.1 Ultrakevytlupakirjan haltija saa käyttää lupakirjansa oikeuksia vain, jos hän on viimeksi kuluneiden 24 kuukauden aikana suorittanut UL-lentokoneen, yksimoottorisen lentokoneen tai TMG-moottoripurjelentokoneen ohjaajana yhteensä:

1) vähintään 12 tuntia lentoaikaa ilma-aluksen päällikkönä, mukaan lukien 12 lentoonlähtöä ja laskua, ja

2) kokonaislentoajaltaan vähintään yhden (1) tunnin pituisen kertauskoululennon lennonopettajan kanssa. Lennonopettajan on varmennettava nimikirjoituksellaan ja lupakirjanumerollaan hyväksytysti suoritettu kertauskoululento lupakirjan haltijan lentopäiväkirjaan.

Tämä koululento voidaan korvata millä tahansa yksimoottorisella lentokoneella tai TMG-moottoripurjelentokoneella suoritettulla kertauskoululennolla, tarkastuslennolla tai lentokokeella.

- 4.2.2 Ultrakevytlupakirjan haltijoiden, jotka eivät täytä 4.2.1 kohdan vaatimuksia, on

1) suoritettava tarkastuslento tarkastuslentäjän kanssa, ennen kuin he saavat jatkaa lupakirjansa mukaisten oikeuksien käyttämistä, tai

2) suoritettava lisälentoaika tai lentoonlähdöt ja laskut joko koululentona tai yksinlentoina opettajan valvonnassa täyttääkseen 4.2.1 kohdan vaatimukset.

5 LUPAKIRJAN MYÖNTÄMISEKSI ESITETTÄVÄT ASIAKIRJAT

Lupakirjan myöntämistä varten on esitettävä lupakirjahakemus, ultrakevytlentäjäkurssin koulustodistus sekä todistus hyväksytystä lentokokeesta ja kopio lentopäiväkirjasta.

6 LUPAKIRJAN UUELLEEN KIRJOITTAMINEN JA UUSIMINEN

Voimassaoleva tai enintään 24 kuukautta sitten vanhentunut lupakirja uudelleen kirjoitetaan hakemuksesta. Yli 24 kuukautta sitten vanhentuneen lupakirjan haltijan on suoritettava hyväksytysti tarkastuslento tarkastuslentäjän kanssa sekä ilmailun säädökset -koe kohdan 2.2.1 mukaisesti. Yli 60 kuukautta sitten vanhentuneen lupakirjan haltijan on lisäksi suoritettava hyväksytysti ultrakevytlentäjän lupakirjaa varten kohdassa 2.2.1 vaaditut muut oppiaineet.

7 PEREHDYTTÄMIS- JA EROAVUUSKOULUTUS

- 7.1 Ohjaajan on perehdyttävä jokaiseen UL-lentokonetyyppiin, jolla aikoo lentää, muun muassa perehtymällä lento-ohjekirjoihin ja tarvittaessa hankkimalla perehdyttämiskoulutusta.
- 7.2 Ohjaajan on hankittava eroavuuskoulutus ominaisuuksiin tai järjestelmiin, joista hänellä ei ole kokemusta ja jotka vaikuttavat navigointiin, lento-ominaisuuksiin, ohjattavuuteen tai käytettävyyteen. Tällaisia ovat esimerkiksi lennolla säädettävä potkuri, sisään vedettävät laskutelineet, kannuspyörälaskuteline, pyöräkellukkeet tai sukset. Eroavuuskoulutuksen tulee sisältää riittävästi harjoituksia, jotka varmistavat järjestelmien sujuvan käytön normaaleissa ja hätätilanteissa.
- 7.3 Eroavuuskoulutuksen voi antaa UL-lennonopettaja tai jollei ominaisuuksiin tai järjestelmiin riittävästi perehtynyttä UL-lennonopettajaa ole saatavilla, tällaisiin ominaisuuksiin tai järjestelmiin hyvin perehtynyt henkilö. Eroavuuskoulutuksen antajan on tehtävä nimikirjoituksellaan ja lupakirjanumerollaan varmennettu merkintä koulutuksesta koulutetun ohjaajan lentopäiväkirjaan.
- 7.4 Edellä olevat vaatimukset eroavuuskoulutuksesta eivät koske vastaavan koulutuksen saanutta moottorilentäjän lupakirjan haltijaa ja henkilöä, jolla on oikeus lentää vastaavanlaisilla ominaisuuksilla tai järjestelmillä varustetulla TMG-moottoripurjelentokoneella.

8 LISÄOIKEUDET

8.1 Vesilento-oikeus

- 8.1.1 Vesilento-oikeuden saamiseksi UL-lentäjän on saatava hyväksytyin ohjelman mukainen koulutus ja hänen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- 8.1.1.1 Tiedot seuraavista aiheista

- a) vesiliikennettä, vesilentokoneita ja niiden käyttöä koskevat lait, asetukset ja määräykset sekä vesiliikenteessä käytettävät hätämerkinannot, hätäliikenne ja pelastuspalvelumenetelmät vesiliikenteessä,

- b) vesilentokoneiden ohjaustekniikka ja käsittely eri sääolosuhteissa vedessä ja rantautumisessa sekä hätätilannetoimenpiteet,
- c) vesilentokoneiden ohjaustekniikka ja käsittely erilaisilla alustoilla, kuten lumi, jää ja ruoho, sekä niiden vaikutus suorituskykyyn,
- d) vesilentokoneen käyttö, hoito ja huolto sekä erityisominaisuudet kuten aerodynaamiset ominaisuudet, kellukkeiden vastustekijät sekä suorituskykyvertailut vastaaviin maakoneisiin ja vesikoneilta vaadittava erikoisvarustus ja sen käyttö.

8.1.1.2 Lentokokemus

a) Kokonaislentokokemus vähintään 75 lentotuntia, joista vähintään 50 lentotuntia päällikkönä UL-lentokoneella ennen vesilentokoulutuksen aloittamista

1. jos koulutettavalla on voimassaoleva luokkakelpuus lentokoneille ja vähintään 75 lentotuntia, on hänellä oltava vähintään viiden (5) lentotunnin kokemus UL-lentokoneen ohjaajana ennen vesilentokoulutuksen aloittamista,
2. jos koulutettavalla on oikeus lentää TMG-moottoripurjelentokoneella ja vähintään 75 lentotunnin kokonaislentokokemus TMG-moottoripurjelentokoneella ja UL-lentokoneilla, on hänellä oltava vähintään viiden (5) lentotunnin kokemus UL-lentokoneen ohjaajana ennen vesilentokoulutuksen aloittamista,

b) Kahdeksan (8) tuntia koululentoja UL-lentokoneella. Koululentojen tulee sisältää:

1. vesiliikehtimiskoulutusta siten, että saavutetaan taito käsitellä lentokonetta erilaisissa tuuli- ja aallokko-olosuhteissa myös ilman vesiperäsinten käyttöä,
2. vähintään 40 lentoonlähtöä ja laskua veteen, joista ainakin 10 laskua tyynen veden lähestymis- ja laskeutumismenetelmällä. Laskuista tulee ainakin kahden kolmasosan olla täydellisiä, pysähtymisestä aloitettuja ja siihen päättyviä suorituksia,
3. vähintään 20 rullausta rantaan tuulen alla ja sivutuulella, ilmasta etukäteen määrättyyn ja valittuun rantautumispaikkaan,
4. viisi (5) poijuun kiinnittymistä erilaisia suuntia tuuleen nähden käyttäen ja ennalta määrättyä lähestymissuuntaa noudattaen,
5. sakkausharjoituksia, hidaslentoarjoituksia, lähestymisharjoituksia, ylösvetoharjoituksia ja liikehtimisharjoituksia siinä määrin, että koneen käsittelyssä saavutetaan hyvä varmuus ja pakotilanneharjoituksia erilaiset tilanteet huomioiden.

c) Hyväksytysti suoritettu lentokoe vesilento-oikeutta varten.

8.1.1.3 Itsenäinen vesilentolento toiminta edellyttää, että lentokoulutusluvan haltijan koulutuspäällikkö tai päälennonopettaja on varmentanut nimikirjoituksellaan hyväksytysti suoritettujen koulutusten lupakirjan haltijan lentopäiväkirjaan ja tarkastuslentäjä on antanut ilmailumääräyksen TRG M1-6 mukaisen tarkastuslentolausunnon.

8.1.2 Mikäli ohjaajalla on voimassa oleva vesilentokelpuutus moottorilentokoneita varten, hän on oikeutettu lentämään myös UL-vesilentokoneella vedestä huomioiden kohdan 7 *Perehdyttämis- ja eroavuuskoulutus* vaatimukset.

8.2 Hinauslentäjäoikeus

Hinauslentäjäoikeuden saamiseksi liitimien, purjelentokoneiden ja mainosten hinaamiselle ultrakevytlentäjän on saatava hyväksytyin ohjelman mukainen koulutus ja täytettävä seuraavat vaatimukset:

8.2.1 Tarvittavat tiedot:

- a) hinauslentotoiminnasta annetuista määräyksistä,
- b) hinauslentotoimintaan liittyvien välineiden toimintakuntauuden tarkastamisesta,
- c) hinauslentojen suorituksessa noudatettavista menetelmistä,
- d) hinauslentokoneen suoritusarvoista hinattaessa yksi- tai useampipaikkaisia purjelentokoneita,
- e) eri purjelentokonetyypeille sopivista hinauslentonopeuksista,
- f) hinauslentokoneen sakkausnopeuksista eri lentoasuissa,
- g) hinausköyden pudotuksesta ennen laskua ja laskusta hinausköyttä pudottamatta,
- h) merkinannoista hinauslentotoiminnassa,
- i) siirtohinauksen suorittamisesta, ja
- j) vaaratilanteiden aiheuttamista toimenpiteistä.

8.2.2 Lentokokemus:

- a) Kokonaislentokokemuksen on oltava vähintään 150 lentotuntia, josta vähintään 100 lentotuntia lentokoneella, TMG-moottoripurjelentokoneella tai ultrakevyellä lentokoneella, joista vähintään 70 lentotuntia ultrakevyellä lentokoneella ennen hinauslentokoulutuksen aloittamista, ja
- b) 20 hinausta hinauslentäjän kelpuutuksen tai hinauslentäjäoikeuden omaavan lennonopettajan valvonnassa, ja
- c) vähintään 10 koululentoa lentokonehinauksessa purjelentokoneella, sekä
- d) hyväksytysti suoritettu lentokoe hinauslentäjäoikeutta varten.

Itsenäinen hinauslentotoiminta edellyttää, että lentokoulutusluvan haltijan koulutuspäällikkö tai päälennonopettaja on varmentanut nimikirjoituksellaan hyväksytysti suoritettun koulutuksen lupakirjan haltijan lentopäiväkirjaan, ja tarkastuslentäjä on antanut ilmailumääräyksen TRG M1-6 mukaisen tarkastuslentolausunnon.

8.2.3 Mikäli ohjaajalla on hinauslentokelpuutus moottorilentokoneilla tai hinauslento-oikeus moottoripurjelentokoneella, hän on oikeutettu hinaamaan myös UL-lentokoneella.

9 SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

9.1 Ennen tämän määräyksen voimaantuloa aloitettu koulutus voidaan suorittaa loppuun 31.12.2015 mennessä.

9.2 Kohdassa 4.2 vaaditut viimeaikaisen kokemuksen vaatimukset on täytettävä viimeistään 31.12.2015 mennessä.

9.3 Ennen tämän määräyksen voimaantuloa hyväksytyt oikeudet ovat voimassa lupakirjaan merkittyyn päivämäärään saakka.

Tuomas Routa
ylijohtaja

Maija Mansikkaniemi
lakimies